

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 12.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yükselen sulama bedelleri, enerji, mazot, gübre ve diğer tarımsal girdi maliyetleri nedeniyle çiftçilerin üretimden uzaklaştığı, 2026 üretim sezonunda yaklaşık 160 bin dönüm tarım arazisinin ekilmeden kaldığı yönündeki açıklamalar basına yansımıştır.

Tarımsal üretimin sürdürülememesi yalnızca çiftçinin gelir kaybına değil, mevcut tarım arazilerinin üretim kapasitesinin kullanılamamasına ve bölge ekonomisinin zarar görmesine de yol açmaktadır. Bu nedenle üretim dışı kalan arazilerin gerçek büyüklüğünün, üretimden çekilme nedenlerinin ve uygulanan tarımsal desteklerin sonuçlarının ortaya konulması gerekmektedir.

Anayasa'nın 44'üncü ve 45'inci maddeleri uyarınca devlet, toprağın verimli işletilmesini sağlayacak ve tarımsal üretimde kullanılan girdilerin teminini kolaylaştıracak tedbirleri almakla yükümlüdür.

Bu bağlamda;

1. Suruç'ta 2026 üretim sezonunda yaklaşık 160 bin dönüm tarım arazisinin yüksek üretim maliyetleri nedeniyle ekilmediği yönündeki iddialar Bakanlığınızca araştırılmış mıdır? Araştırılmışsa tespit edilen alan kaç dekadır, hangi mahallelerdedir ve üretim yapılmamasının başlıca nedenleri nelerdir? Araştırılmamışsa gerekçesi nedir?
2. Suruç'ta 2023, 2024, 2025 ve 2026 yıllarında toplam tarım alanı, fiilen ekilen alan, nadasa bırakılan alan ve nadas dışında üretim yapılmayan alan ayrı ayrı kaç dekadır? Çiftçi Kayıt Sistemi dışında kalan arazilerin fiilî kullanım durumu hangi yöntemlerle tespit edilmektedir?
3. Üretim yapılmayan arazilerin ne kadarı yüksek sulama bedelleri, enerji giderleri, mazot ve gübre maliyetleri, kredi borçları, haciz işlemleri, finansmana erişim güçlüğü veya sulama suyuna erişememe nedeniyle boş kalmıştır? Bu nedenlerin mahalleler ve arazi büyüklükleri itibarıyla dağılımına ilişkin bir inceleme yapılmış mıdır?
4. Suruç'ta 2023-2026 döneminde buğday, pamuk ve diğer başlıca ürünler için uygulanan sulama bedelleri yıllar itibarıyla nasıl değişmiştir? Artan sulama ve girdi maliyetleri nedeniyle üretimin ekonomik olarak sürdürülemediğine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir maliyet ve gelir analizi bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa hangi sonuçlara ulaşılmıştır?
5. Suruç'ta ekonomik nedenlerle üretim dışı kalan arazilerin buğday, pamuk ve diğer ürünler bakımından yol açtığı muhtemel üretim ve üretici geliri kaybı hesaplanmış mıdır? Hesaplanmışsa ürünler itibarıyla kaç ton ve kaç TL'dir? Hesaplamada nadas uygulamaları ve ürün desenindeki değişiklikler nasıl dikkate alınmıştır?

6. Suruç'ta 2023-2026 döneminde tarımsal üretimi bırakan veya ekim alanını azaltan kayıtlı çiftçi sayısı kaçtır? Bu çiftçilerden kaç yeni yeniden üretime dönmüştür? Üretime dönüşü sağlamak amacıyla yürütülen programlardan kaç çiftçi yararlanmış, toplam ne kadar destek ödenmiş ve kaç dekar arazi yeniden üretime kazandırılmıştır?
7. Şanlıurfa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından 4 Kasım 2025 tarihinde, işlenmeyen tarım arazilerinin kiralanmasına ilişkin mevzuat kapsamında gerekli şartları taşıyan arazi tespit edilmediği açıklanmıştır. Suruç'ta 2026 yılında üretim dışı kaldığı belirtilen arazilerin ne kadarı 5403 sayılı Kanun'un 8/K maddesi kapsamında incelenmiştir? Kaç dekar arazi kiralama şartlarını taşımaktadır? Ekonomik nedenlerle üretim yapamayan çiftçilerin durumu bu tespitlerde nasıl değerlendirilmektedir?
8. Anayasa'nın 44'üncü ve 45'inci maddeleri kapsamında Suruç'ta ekonomik nedenlerle ekilemeyen arazilerin üretime kazandırılması amacıyla 2023-2026 döneminde hangi somut tedbirler uygulanmıştır? Bu kapsamda sağlanan tohum, gübre, sulama ve finansman desteklerinin toplam tutarı, yararlanıcı sayısı ve üretime kazandırılan arazi miktarı nedir?
9. Suruç'ta üretim maliyetleri nedeniyle boş kalan arazilerin yeniden ekilmesini sağlamak amacıyla 2026-2027 ekim dönemine yönelik acil bir tarımsal üretim ve destek programı hazırlanmış mıdır? Hazırlanmışsa ayrılan kaynak, yararlanacak çiftçi sayısı, desteklenecek arazi büyüklüğü ve uygulama takvimi nedir? Hazırlanmamışsa üretim kaybının devam etmesini önlemek için hangi tedbirler alınacaktır?